

Het milieueffectenrapport van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening.

Bijlage 1 - Structuur van het milieueffectenrapport bedoeld in de artikelen 15/1 en 87/1 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening

Inleiding. Definities en doel van het milieueffectenrapport

Afdeling 1. Definities

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- a) **“rapport”** of **“MER”**: het milieueffectenrapport voorzien door het BWRO;
- b) **“ontwerpplan of -verordening”**: het ontwerp van uitwerking, wijziging of opheffing van het plan of de verordening bedoeld in de Titels II en III van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening;

Afdeling 2. Doel van het rapport

Het rapport bepaalt, omschrijft en beoordeelt:

- de doelstellingen, behoeften en uitdagingen van de beoogde perimeter die het ontwerpplan of de ontwerpverordening rechtvaardigen;
- de vermoedelijke aanzienlijke gevolgen van de uitvoering van het plan of de verordening en de maatregelen om die te vermijden, te beperken of te compenseren;
- de redelijke alternatieven die overwogen worden bij de uitwerking van het ontwerp en de beoordeling van de gevolgen daarvan, en die het mogelijk maken de doelstellingen van het ontwerpplan of de ontwerpverordening te verwezenlijken.

Het rapport wordt opgesteld op basis van de structuur van de volgende inhoudelijk omschreven hoofdstukken en afdelingen.

Hoofdstuk I. Voorstelling van het ontwerpplan of van de ontwerpverordening

Afdeling 1. Omschrijving van de strategische doelstelling(en) nagestreefd door het plan of de verordening

De doelstellingen van het plan of van de verordening worden zo duidelijk mogelijk gedefinieerd vanuit strategisch oogpunt zonder de nadruk te leggen op de middelen. Zij mogen niet te ruim, noch te beperkend worden ingevuld, want dat breidt de bepaling van de mogelijke alternatieven uit of perkt die integendeel in.

Op basis van de omschrijving van de doelstellingen wordt bepaald aan welke ruimtelijke en technische verplichtingen het ontwerpplan of de ontwerpverordening moet voldoen.

Afdeling 2. Samenvatting van de inhoud van het plan / de verordening

Het rapport bevat een korte inhoudelijke samenvatting van het ontwerpplan / de ontwerpverordening en van de uitdagingen die vastgesteld zijn bij de uitwerking, wijziging of opheffing ervan.

Hoofdstuk II. Diagnose van de bestaande toestand

De diagnose is structureel opgebouwd rond verschillende hoofdstukken waarin met name de volgende milieuthema's aan bod komen:

- de bebouwde omgeving; de materiële goederen, het cultureel erfgoed met inbegrip van het architecturaal en archeologisch erfgoed, de landschappen;
- de mobiliteit;
- het sociale en economische vlak;
- de bevolking, de menselijke gezondheid;
- de natuurlijke omgeving: de biologische diversiteit, de fauna, de flora, de bodem, het water, de lucht, de klimaatfactoren, de geluids- en trillingsomgeving;
- het beheer van de hulpbronnen (energie, afval, ...).

Afdeling 1. Methodologie voor het vaststellen van de bestaande toestand

Het rapport vermeldt welke methodologie gebruikt is om de bestaande toestand vast te stellen, met meer bepaald een overzicht van de gehanteerde gegevensbronnen en de verantwoording van hun relevantie, welke studieperimeters beschouwd zijn, welke eventuele specifieke methodologieën uitgewerkt zijn, welke moeilijkheden zich voordeden en met welke elementen rekening gehouden is bij het vaststellen van het trendmatige scenario.

Afdeling 2. Overzicht van de bestaande rechtstoestand

De voorstelling van de bestaande rechtstoestand omvat meer bepaald de plannen en programma's¹ die van relevant belang zijn voor het ontwerpplan of de ontwerpverordening, de relevante vergunde projecten (stedenbouwkundige of milieuvergunning) en alle andere relevante juridische elementen (erfdienstbaarheid, overeenkomst, rooilijnen, enz.).

De analyse van de verbanden tussen de relevante plannen en programma's en het ontwerpplan / de ontwerpverordening moet het mogelijk maken:

¹ In de zin van richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's

- de doelstellingen van de plannen of programma's te bepalen, met inbegrip van de op internationaal, communautair, federaal of gewestelijk niveau vastgelegde milieubeschermingsdoelstellingen die van relevant belang zijn voor het ontwerpplan of de ontwerpverordening;
- de voormelde milieubeschermingsdoelstellingen op de voorgrond te plaatsen en daarbij uiteen te zetten op welke manier met deze doelstellingen rekening gehouden is bij de uitwerking, de wijziging of de opheffing van het plan of de verordening.
- te verwijzen naar de milieueffectenrapporten van andere plannen / programma's en afhankelijk van hun relevantie, actuele waarde en precisie te oordelen of het opportuun is om gegevens uit die rapporten (volledig of deels) te hergebruiken.

Afdeling 3. Overzicht van de bestaande feitelijke toestand

De voorstelling van de bestaande feitelijke toestand omvat de voorstelling van de huidige milieusituatie, met een omschrijving van de relevante aspecten daarvan, zowel de positieve als de negatieve, en van de milieukenmerken van de gebieden die mogelijk aanzienlijke gevolgen zullen ondervinden van de uitvoering van het plan / de verordening, met aandacht voor de hierboven aangehaalde milieuthema's.

De milieukenmerken van alle gebieden die mogelijk gevolgen zullen ondervinden van de uitvoering van het plan / de verordening worden opgelijst en in de mate van het mogelijke hiërarchisch gerangschikt op grond van hun belangrijkheid.

Afdeling 4. Vermoedelijke evolutie van de perimeter in kwestie bij ongewijzigde planologische situatie (doorgaans "trendmatig scenario" of "nulalternatief" genoemd).

De diagnose van de situatie wordt afgesloten met een analyse van de vermoedelijke evolutie van de huidige milieusituatie, als het plan / de verordening niet wordt uitgevoerd.

Die hypothese komt neer op de vermoedelijke ontwikkeling van de situatie bij een ongewijzigde planologische (reglementaire en programmatorische) regeling gedurende de uitvoeringsperiode van de doelstellingen die de goedkeuring van het plan / de verordening rechtvaardigen.

Zij vormt een van de referenties voor de beoordeling van het plan / de verordening en van de overwogen alternatieven.

Hoofdstuk III. Uiteenzetting van de milieueffecten

Afdeling 1. Methodologie voor het uiteenzetten van de milieueffecten

Het MER verschaft toelichting bij de methodologie die gebruikt is om de milieueffecten uiteen te zetten.

De uitwerking van ontwerpplannen en -verordeningen verloopt volgens een methodologie die gebaseerd is op een herhaaldelijk over en weer denken tussen enerzijds de uitwerking van het ontwerpplan of de ontwerpverordening en anderzijds de uitwerking van het bijhorende MER.

Dat iteratief analyseproces laat toe, naarmate de analyse van de milieu-impact van de verschillende overwogen opties (ontwerpplan of -verordening, vooropgestelde alternatieven en eventuele varianten) vordert, de wenselijke aanpassingen te bepalen van het ontwerpplan of de ontwerpverordening, waarvan de goedkeuring de afronding van het evaluatieproces vormt.

De ontwerper van het MER geeft een voorstelling van het ontwerpplan of de ontwerpverordening en van de beoordeling van de gevolgen daarvan (afdeling 1), en nadien van de vooropgestelde redelijke alternatieven, de evaluatiewijze daarvan en de beoordeling van hun gevolgen (afdeling 2).

Afdeling 2. Voorstelling van de redelijke alternatieven en van de gekozen evaluatiemethode.

De uitgewerkte alternatieven moeten redelijk zijn, rekening houdend met de strategische doelstellingen die het ontwerpplan of de ontwerpverordening rechtvaardigen en onder de materiële en territoriale bevoegdheid van de initiatiefnemende overheid vallen.

De evaluatie van de alternatieven is er voornamelijk op gericht de milieu-impact van het ontwerpplan of de ontwerpverordening te beperken. De uitwerking ervan hangt samen met de thema's die in het ontwerp aan bod komen. Zij kunnen onder meer verband houden met de programmering, de lokalisatie en de ordening. Wanneer overwogen wordt om een plan of verordening op te heffen, houden zij onder meer een evaluatie in van wat er zou gebeuren bij de wijziging van het plan / de verordening in plaats van bij de opheffing ervan.

Bovenop de alternatieven kunnen ook varianten, dat zijn gedeeltelijke wijzigingen van de alternatieven, worden voorgesteld om de gevolgen die door de evaluatie aan het licht gebracht zijn, te beperken.

Bij de voorstelling van de alternatieven is het nodig om uit te leggen welke methode gebruikt is voor de uitwerking van de bestudeerde alternatieven, de gemaakte keuzes te onderbouwen en toe te lichten welke moeilijkheden bij het verzamelen van de vereiste informatie zijn ondervonden (technische tekortkomingen, ontbrekende know-how, enz.)

Afdeling 3. Effectenbeoordeling.

Ter wille van het iteratieve karakter van het evaluatieproces begint de effectenbeoordeling met het onderzoek van de gevolgen van de uitvoering van het ontwerpplan of de ontwerpverordening en wordt zij afgerond met het onderzoek van de verschillende vooropgestelde alternatieven, met inbegrip van de reglementaire voorschriften.

De vermoedelijke aanzienlijke rechtstreekse en onrechtstreekse, secundaire, cumulatieve, synergetische, blijvende en tijdelijke, positieve en negatieve effecten op korte, middellange en lange termijn en de wisselwerking tussen die elementen, die de uitvoering van het plan of de verordening en de overwogen alternatieven kunnen hebben voor het milieu worden beoordeeld op grond van de milieuthema's die vermeld zijn in hoofdstuk II.

De gevolgen van het ontwerpplan of de ontwerpverordening en van de alternatieven en varianten worden beoordeeld in het licht van het "nulalternatief" en de bestaande toestand.

De detailgraad van de effectenbeoordeling hangt af van de schaal en de detailgraad van het plan / de verordening en moet gelijk zijn voor alle bestudeerde alternatieven en het "nulalternatief".

De beschreven gevolgen worden in verband gebracht met de milieukenmerken van de gebieden die mogelijk gevolgen zullen ondervinden van de uitvoering van het plan / de verordening.

Tot slot wordt een overzicht geboden van de moeilijkheden die bij het verzamelen van de vereiste informatie en bij de analyse zijn ondervonden (technische tekortkomingen, ontbrekende know-how, enz.).

Afdeling 4. Overzicht van specifieke milieueffecten.

In voorkomend geval wordt een overzicht opgemaakt van de volgende milieueffecten:

- De gevolgen met betrekking tot de gebieden die vanuit milieuoogpunt van bijzonder belang zijn en die aangeduid zijn overeenkomstig richtlijn 2009/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand en richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna;

Met betrekking daartoe worden de gegevens en elementen vermeld in bijlage VII van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud onderzocht;

- De gevolgen die verband houden met het feit dat in het plan / de verordening gebieden opgenomen zijn waar vestigingen mogen komen die een risico op zware ongevallen met gevaarlijke stoffen inhouden in de zin van richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen

zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van richtlijn 96/82/EG van de Raad;

- De gevolgen die verband houden met het feit dat in het plan / de verordening gebieden opgenomen zijn die bestemd zijn voor huisvesting of voor bezoek door het publiek, die een bijzonder natuurlijk belang hebben of die verbindingswegen omvatten en die zich bevinden in de nabijheid van vestigingen die een risico op zware ongevallen met gevaarlijke stoffen inhouden in de zin van richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van richtlijn 96/82/EG van de Raad, of in de nabijheid van gebieden waarin die zijn toegelaten.

Hoofdstuk IV. Conclusies, aanbevelingen en opvolgingsmaatregelen

Afdeling 1. Voorstelling van de gekozen oplossingen.

De verantwoording van en de redenen voor de gemaakte keuzes worden uiteengezet in het licht van de doelstellingen van het plan / de verordening en van de opgelijste en beoordeelde gevolgen.

Ook de manier waarop in het plan / de verordening rekening gehouden is met de relevante milieubeschermingsdoelstellingen, wordt toegelicht.

De voorstelling van die oplossingen is beknopt en moet toelaten om de gemaakte keuzes per onderzocht thema en in het algemeen eenvoudig te begrijpen.

Afdeling 2. Aanbevelingen.

In voorkomend geval worden andere maatregelen aanbevolen om de aanzienlijke negatieve milieueffecten van de uitvoering van het goedgekeurde of gewijzigde plan / verordening of van de opheffing van het plan / de verordening te vermijden, te beperken en indien mogelijk te compenseren.

De voorgestelde aanbevelingen worden weergegeven in een overzichtstabel en hiërarchisch gerangschikt op grond van de mate waarin zij doeltreffend zijn met het oog op de milieubescherming.

De mogelijke gevolgen van de aanbevolen maatregelen worden zelf ook beoordeeld.

Afdeling 3. Opvolgingsmaatregelen.

Er wordt een omschrijving gegeven van de procedure voor de verplichte opvolging van de milieueffecten van de uitvoering van het toekomstige plan / de toekomstige verordening. Zij moet geïntegreerd, redelijk en bestendig zijn binnen het tijdsbestek van het plan / de verordening.

Ook wordt in het rapport bepaald welke overheid belast is met de uitvoering van de opvolging en wanneer de opvolgingsmaatregelen ingevoerd moeten worden.

Bij het bepalen van de opvolgingsmaatregelen wordt rekening gehouden met de doelstellingen van het plan / de verordening, met de inhoud en de precisiegraad ervan, met de hiërarchische rangschikking van de milieu-uitdagingen, met de grootste gevolgen die aan het licht gebracht zijn bij de impactanalyse evenals met de voorgestelde aanbevelingen.

Er wordt bepaald welke informatie nodig en nuttig is voor de opvolging van de effecten. De gekozen indicatoren moeten betrouwbaar en reproduceerbaar zijn en makkelijk meetbaar of raadpleegbaar door de overheid.

Het MER omvat een korte voorstelling van de werkprocedure die de ontwerper van het plan / de verordening beoogt te volgen, wanneer de opvolgingsindicatoren tijdens de uitvoering van het plan / de verordening aanzienlijke gevolgen aan het licht brengen.

Niet-technische samenvatting

De niet-technische samenvatting, die als makkelijk te raadplegen bijlage bij het rapport wordt gevoegd, biedt los van het rapport een synthese van alle hoofdstukken van het MER die begrijpelijk is voor een publiek van niet-kenners.

Zij bevat alle relevante informatie die in de vorige hoofdstukken uiteengezet is en biedt een goed begrip en verantwoording van de gehanteerde aanpak en de op grond van de milieuanalyse gemaakte keuzes evenals van de aanbevelingen en opvolgingsmaatregelen.

R. VERVOORT